

0446

לצ

- 51 -

ועדת החקירה 5.12.73

ישיבה ט' בכוכר

עדותו של מר אברהם קדרון

היו"ר אגרנט: מה השם המלא שלך?

א. קדרון: אברהם קדרון.

היו"ר אגרנט: אתה נשבע בהן צדק לומר את האמת.

קדרון: כן.

היו"ר א. אגרנט: צה החפקיד שלך?

קדרון: מאז ה-1 במאי 1973 מנהל כללי של משרד החוץ.

היו"ר א. אגרנט: לפני זה מה היו התפקידים שלך, ומה הרקע שלך?

קדרון: הרקע שלי הוא: עם קום המדינה הייתי כאמ"ן, או מה

שהיה אז חיל המודיעין, חמ"ן ומ-1949 כמשרד החוץ

שרתי מסוף 1949 עד 1952 בצירות ברומא, מ-1952 עד 1954 בלשכה של היועץ

לענייני המזרח התיכון במשרד החוץ ומ-1954...

ידין: מי היה אז מנהל המחלקה?

קדרון: גרעון רפאל היה אז מנהל המחלקה. מ-1954 עד 1956 קונסול

בקפריסין ומ-1957 עד 1959 קצין העתונות של השגרירות

שלנו כלונדון. מ-1959 עד 1963 מנהל מחלקת החקר במשרד החוץ וחבר ועדת ראשי

השרותים?

ידין: מתי?

קדרון: מ-1959 עד 1963.

היו"ר אגרנט: חבר ועדת השרותים?

ועדת החקירה 5.12.73
ישיבה ט' בבוקר

ראשי השרותים.

א. קדרון:

זאת אומרת, זה של אמ"ן?

היו"ר אגרנט:

זה של אמ"ן, משרד החוץ בראשותו של ראש המוסד.

קדרון:

מי זה היה, זה היה אז איסר הראל?

ידין:

כן, איסר הראל.

קדרון:

מ-1963 עד 1965 ציר ביוגוסלביה ומ-1965 עד סוף

1967 שגריר בפיליפינים. מחצית 1968 סגן מנהל כללי לענייני מינהל, אחר כך מישנה למנהל הכללי.

ממתי זה?

היו"ר אגרנט:

מ-1 בינואר 1972 עד ה-1 במאי 1973.

קדרון:

מה תאמץ להשכלה שלך?

היו"ר אגרנט:

בוגר האוניברסיטה העברית, היסטוריה ישראלית ומועיי המדינה.

קדרון:

מה הם תפקידי המחלקה למזרח התיכון?

היו"ר אגרנט:

במחלקה ישנו מערך שנקרא המערך המזרח-תיכוני שכולל מס מהלקות, וישנה מחלקת המזרח התיכון.

קדרון:

יש מערך מזרח תיכוני הכולל?

היו"ר אגרנט:

כולל את מחלקת החקר, את המחלקה למזרח התיכון, מחלקה
או גוף העוסק בענייני הנפט.

א. קדרון:

מה עושה מחלקת החקר?

היו"ר אגרנט:

מחלקת החקר מקבלת את הידיעות מגורמים שונים ומוציאה
סקירות והערכות לגבי הידיעות שמתקבלות.

קדרון:

לפי היא מפיצה את אותן הסקירות?

היו"ר אגרנט:

היא מפיצה אותן לפי רשימה שישנה בידי המחלקה, בראש
וראשונה לשר החוץ ולהנהלת המשרד, וחומר מסויים גם לשרים

קדרון:

אחרים, גם חלק מהחומר מועבר לראש הממשלה ולשרים אחרים, ומרכיח החומר נשלח גם
למוסד ולאמ"ן.

אתם מקבלים דיווחים מהשגרירות שלכם בחוץ-לארץ?

היו"ר אגרנט:

כן.

קדרון:

גם מברקים וגם מכתבים?

היו"ר אגרנט:

כן.

קדרון:

מה אחס עושים עם זה?

היו"ר אגרנט:

המברקים שהם אינם נוגעים לעניינים אופרטיביים מידיים

קדרון:

של המשרד נשלחים בתפוצה די רחבה לראש הממשלה, לשר

הבטחון, גם לסגן ראש הממשלה וכמובן לאמ"ן ולמוסד.

גם לראש הממשלה, לסגן ראש הממשלה, לשר הבטחון ולאמ"ן?

היו"ר אגרנט:

לאמ"ן ולמוסד.

קדרון:

ועדה החקירה 5.12.73
ישיבה ט' בבוקר

אתם מקבלים גם דיווחים שלא במברקים, נאמר, שמכחבים
שוטפים, אלא דיווחים פריווריים שיש בהם הערכת מצב?

היו"ר אגרנט:

מהנציגויות?

קדרון:

מהנציגויות.

היו"ר אגרנט:

כן, אנחנו מקבלים וגם אלה במידה ויש ענין מיוחד
לגורמים נוספים אנחנו מפיצים אותם.

קדרון:

זה אותם הגורמים שהזכרתי?

היו"ר אגרנט:

לפעמים בעיקר זה הולך לאמ"ן ולמוסד, אבל לפעמים זה גם
הולך לראש הממשלה, למשרד ראש הממשלה.

קדרון:

בתוך המשרד יש ודאי הערכות של מצב מזמן לזמן, מבחינה
מדינית.

היו"ר אגרנט:

כן.

קדרון:

מה המסגרות שבהן מחיימות ההערכות האלה?

היו"ר אגרנט:

בשתי מסגרות או שלוש, יותר נכון, יכול כל מערך לערוך
אצלו הערכה לגבי האזור או הנושאים הנמצאים בטיפולם.

קדרון:

גוף שני הוא אצל המנהל הכללי, שבו משתתפים הנהלת המשרד, שמעריכה את הנושאים
הנמצאים כרומו של המשרד, בנושאים שהם בטיפולו של המשרד.

אלה הערכות פוליטיות, לא הערכות מצב?

ידין:

הערכות מצב אצל המנהל הכללי.

קדרון:

פעם בשבוע?

נבנצאל:

א. קרוון:

פעם בשבוע לפחות, אלא אם קורה משהו ואז ברור שישנה
התייעצות נוספה.
הגורם השלישי הוא פעם בשבוע אצל שר החוץ עם ההנהלה.

ידין:

מי יושב שם?

קרוון:

יושבים כל הסמנכ"לים ולפעמים מצרפים לזה גם את מנהלי
המחלקות, תלוי בהתאם לנושא.

לנדוי:

מה עם היועצים, הם משתתפים?

קרוון:

היועצים נכללים במסגרת של סגני המנהלים הכלליים.

היו"ר אגרנט:

בשנה האחרונה לפני המלחמה, נאמר מינואר 1973 היו פגישות
של הערכה המצב?

קרוון:

כן.

היו"ר אגרנט:

גם אצל שר החוץ וגם אצל המנהל הכללי?

קרוון:

כן.

היו"ר אגרנט:

יש פרוטוקולים של הישיבות האלה או לא?

קרוון:

ישנם רישומים המציגים, לא פרוטוקולים.

היו"ר אגרנט:

אתה יכול לתאר את הדו"ח שהפצתם מזמן לזמן ביחס
להערכה המצב הבטחוני, האפשרות של פרוץ מלחמה עם

מצרים ועם סוריה?

א. קדרון:
 אני רוצה להקדים ולומר שהדעה במשרד החוץ, בהנהלת
 משרד החוץ היתה שהקפאון כסכסוך הישראלי-ערבי לא יכול
 לשמש תחליף ליוזמה מדינית לקראת הסדר להשגת שלום.
 הערכה שניה היתה ..

היו"ר אגרנט:
 לפני שאתה עובר, הערכה זו נגדה הערכות של גורמים
 אחרים?

קדרון:
 אני לא בטוח בנושא זה.

לסקוב:
 אולי אתה יכול להסביר את מה שאמרת?

קדרון:
 אגחנו היינו בדעה שאין אפשרות שהמצב כפי שהיה עד
 ה-6 באוקטובר יימשך עד אין סוף מבלי שתבוא יוזמה.

לסקוב:
 זו הערכה שלאחר ה-6 באוקטובר?

קדרון:
 לא, לא, זו היתה הערכה שלנו כשנתיים האחרונות.

היו"ר אגרנט:
 בלי שתבוא יוזמה?

קדרון:
 בלי שתבוא יוזמה, לקראת הסדר להשגת שלום.

לנדרס:
 מדוע זה לא יכול להמשך?

קדרון:
 כי הערכים לא ישלימו עם זה; העולם לא ישלים עם זה.

לסקוב:
 זו הנחה או הערכה?

קדרון:

זו הערכה.

היו"ר אגרנט:

שניה, אתה רצית לומר עוד דבר אחד.

קדרון:

שניה, כאשר בחחילת שנה זו מאחר שהיו ידיעות על אפשרות

של פתיחת אש על-ידי המצרים הגענו לידי מסקנה שהסבירות

שתפתח אש היא נמוכה, אם כי עלצנו להיזהר ערים לאפשרות כזאת. היו ידיעות -
ומנהל החקר המציא לכם אתמול את החומר שהיה שהמחלקה הוציאה, שבו דובר לא מעט
על אפשרות של פתיחה באש השנה.

מאידך, היו ידיעות שחרו דעה זו, ודובר היה יותר-על

אפשרות של נסיון למצוא על-ידי המצרים פחרון דיפלומטי ובאמצעים מדיניים.

החסריט שלנו, אם להשתמש במינוח הזה שהוא השתרש כעת...

נבנצאל:

סצנריו?

קדרון:

סצנריו - שהשנה ינסה סאדאת להפעיל את כל האמצעים

על-מנת לבזרר את ישראל במישור המדיני, ועל-ידי בידודה

של ישראל לדחוף את ארה"ב לפעילות רכה יותר. הרוסים אמרו לסאדאת או למצרים
במישור זה, הערבים ישיגו הישגים מרשימים באמצעות ועידת ארגוני ארצות אפריקה,
וכאמצעות הבלתי-מזדהות, ארגון הבלתי-מזדהות.

היו"ר אגרנט:

בבלתי מזדהות אתה כולל את יוגוסלביה?

קדרון:

המייסדות של הבלתי-מזדהות היו שלוש מדינות: יוגוסלביה,

הודו ומצרים, במשך הזמן כל מי שחושב שהוא בלתי-מזדהה

הצטרף לאיגוד הזה.

ועדת החקירה 5.12.73
ישיבה ט' בבוקר

ההנחה הראשונה שזה לא יכול לעולם
להמשיך כך בקפאון כאיזה טווח זמן היה מדובר?

נבנצאל:

אנחנו חשבנו שאם האמריקנים לאחר הבחירות בישראל

קדרון:

יכנסו לנושא הזה בצורה הרבה יותר אינטנסיבית ומאסיבית

מאשר הם עשו זאת במשך השנה או השנתיים האחרונות, ובגלל המחשבה הזאת לא

לקחנו בחשבון בסבירות גבוהה את האפשרות של פתיחת אש, מה גם שהייתה הערכה שאנחנו

כולנו היינו שבוים להערכה זו, שבפתיחת אש יסכן סאדאת אה עצמו ואה מצרים

בצורה חריפה כיוחר

לכן לא יפתח באש או לכן לא צריך לקחת את זה ברצינות?

נבנצאל:

לכן לא יפתח בזה בשלב ראשון, אלא ינסה להשיג את

קדרון:

ההישגים שלו קודם כל במישור הדיפלומטי.

האם כתוצאה מזה נעשו על ידיכם החלטות, כתוצאה מזה

לסקוב:

היו פעולות, כתוצאה מההערכה הראשונה.

שהקפאון לא יכול להמשיך? - ההחלטות באו לידי ביטוי

קדרון:

על-ידי השר, על-ידי שר החוץ, אני חושב - והוא יופיע

ויאמר זאת בוודאי - גם בממשלה וגם במקומות פומביים, בהופעותיו הפומביות.

גם ביטוי המחשבה שהקפאון לא יכול להמשיך? מה ענית

היו"ר אגרנט:

לשאלתו של ד"ר נבנצאל?

בענין טווח הזמן העד אמר שההנחה הייתה שארה"ב תפעל

נבנצאל:

אחרי הבחירות בישראל.

היו"ר אגרנט:

אחם לא חשבתם שלפני הבחירות יש סכנה של פרוץ המלחמה?

לא.

קדרון:

כאשר עמדת על הצורך בכל-זאת תמיד לקחת בחשבון את
האפשרות הזאת, זו פורמולה או יש לזה משמעות מעשית?

נבנצאל:

המשמעות המעשית היחה שאנחנו היינו בטוחים שצה"ל

קדרון:

יכול להעריך בצורה הנכונה ביותר את הידיעות של

לקראת איזו שהיא פתיחה באש. לכן למשרד החוץ לא היחה כל אפשרות להעריך

הערכה נכונה את המערכים הצבאיים של האוייב.

אחרי כן ושמה מ.י.

לפני כן - לצ

ועדת החקירה - 5.12.1973

מ.י.

ישיבה ס' כבוקר

נבנצל: אחה כל כך בקיא. אחה יודע שלמשל צה"ל עומד מול ידיעות

שיש תמרונים גדולים של האויב.

א. קדרון: כן.

נבנצל: עכשיו השאלה איך לפרש את זה, אם זו הכנה למלחמה או

תמרון. בזה נכנסות מאות עובדות פוליטיות, כי זה יכול

לעזור להעריך את זה לכאן או לכאן. האם אחס אמרתם להם משהו, להזהיר אותם?

א. קדרון: אני יכול לדבר מנסיוני, שבשבוע לפני יום כיפור, מאחר

והיו ידיעות בעולם על ריכוזים גדולים של כוחות סורים

ומצרים, בעיקר מודאגת היתה השגרירות בואשינגטון מהידיעות האלה וביקשה הערכת

מצב...

היו"ר אברנט: השגרירות שלנו, כן?

א. קדרון: שלנו, כן. ... לגבי משמעות ההיערכות הזאת.

היו"ר אברנט: והדאגה הזאת של השגרירות שלנו בואשינגטון, משתקפת בה

גם דאגה של ממשלת ארצות-הברית?

א. קדרון: גם, שגם ממשלת ארצות-הברית רצתה לדעת את הערכותנו

לגבי המשמעות של הריכוזים האלה.

ביקשנו מאמ"ן לחת את הערכתו, וב-1 באוקטובר נשלח מברק

שמעריך, שנותן את ההערכה לגבי...

ידין: אחס שלחתם את המברק?

א. קדרון: לא, הוא נשלח באמצעותנו, זאת אומרת זה בא מאמ"ן, המברק

שנשלח ישירות, אבל גם אלינו. אנחנו ביקשנו מאמ"ן...

היו"ר אברנט: מברק מאמ"ן לשגרירות שלנו.

א. קדרון: לשגרירות שלנו, כן.

ידין: לפי בקשתכם.

א. קדרון: לפי בקשתנו, כן. לפי בקשת השגרירות ובקשתנו.

ב-1 באוקטובר נשלח מברק שבו - אינני יודע אם להקריא

לכם אותו או למסור לכם אותו.

היו"ר אגרנט: זה מברק ארוך?

א. קדרון: לא.

היו"ר אגרנט: אז תקרא את זה, ואחר כך תגיש את זה.

א. קדרון: בבקשה.

"מאז תחילת ספטמבר א' 1973 עבר הצבא הסורי הדרגתי

למערך הגנה מלא. את המערך המלא הוא חפס אחרי 20 בספטמבר. מדובר במערך

שיעודו העיקרי הוא הגנתי, אבל בהתאם לדוקטרינה הרוסית הוא מאפשר לעבור ממנו

למיתקפה. מערך דומה נתפס על-ידי הסורים בספטמבר 1972.

"2. במסגרת המערך הנוכחי ממוקמת שלוש דיביזיות חיל

רגלים ברצועת ההגנה הראשונה. אפשר כי אחת עד שתי הדיביזיות המשוריינות

מוקמו בין דמשק לאזור החזית.

"3. במשך השנה האחרונה עשו הסורים מאמץ גדול במיוחד

של התעצמות וקליטת נשק חדיש אותו קיבלו מברית-המועצות, כולל טנקים ס-62 בכמות

של מספר מאות; מערך סוללות טילי קרקע-אוויר סורי גדל בצורה משמעותית, הן כמותית

והן איכותית, ובמרחק דמשק החזית ערוכות מזה זמן 35 סוללות, מהן 15 של

ס.א.6. באותה תקופה נוספו מספר עשרות, בערך 70, מטוסי מיג-21, וטייסת

אחת של מטוס חדיש מדגם סוחוי-20. כן קלטו הסורים טילים מסוג "פרוג".

במקביל עשו הסורים מאמץ של אימונים בכל הדרגים בנושא החקפה. תכנית המיתקפה

אליה מתייחס השואל נראית לנו כתכנית אבסורדית, הממחישה העובדה שהסורים פועלים

במושגים של התקפה.

"4. לדעתנו, אם וכאשר יעריכו הסורים כי הם מסוגלים

לכבוש את רמת הגולן כולה או חלקה, הם יעשו זאת. כרגע הסורים אינם סבורים

כי פעולה כזאת יכולה להצליח, וכסח בלי סיוע מצרי, לכן איננו סבורים כי הם

עומדים לפתוח עכשיו בהתקפה ברמת הגולן. עם זאת קיימת ציפייה בסבירות נמוכה

0457 מ.י.

ועדה החקירה - 5.12.1973

ישיבה ט' בבוקר

אפשרות להנחתה מכה מוגבלת ומקומית.

"5. במצרים מחקיים חרגיל גדול שכולל את כוחות היבשה,

האוויר והים. חרגיל זה יכול כמוכן גם לשמש מסווה להכנות להתקפה, אולם

הערכתנו היא שזה רק חרגיל."

נבנצל: זה הלך לשגרירות בואשינגטון?

א. קדרון: כן.

נבנצל: עבור ממשלת ארצות-הברית או עבור ה"סי.איי.איי."

או איזה גורם כזה?

א. קדרון: גם ל"סי.איי.איי.", וזה גם הלך כאן לנספח הצ'אלי-האמריקני

נבנצל: בחל-אביב.

א. קדרון: בחל-אביב, כן.

נבנצל: אבל לא למשרד החוץ האמריקני?

א. קדרון: אני מניח שהשגריר שלנו מסר גם את התשובות האלה למשרד

החוץ האמריקני.

לסקוב: בקשר להערכה השניה שהסבירות היא נמוכה, אבל יש לקיים

ערנות - אתה אחר כך הוספת ואמרת שאתם בטוחים שזה"ל

לא יופתע או שידע מראש אם עומדים לפתוח באש. זה הוגדר ככזה, או הגדרתם

זאת כך בעל-פה?

א. קדרון: לא הוגדר ככזה. זאת הייתה ההנחה שלנו בעל-פה.

לסקוב: בקשר להערכה הראשונה...

היו"ר אגרנט: האקאפטר לקבל את המסמך הזה?

א. קדרון: בבקשה.

2. 56
55. זה יהיה מוצג מס' 55.

היו"ר אגרנט:

לסקוב: האם הייתה לכם הערכה של משמעות הוטו האמריקני ב-26 ביולי

במועצת הכסחון?

ועדת החקירה - 5.12.1973

ישיבה ט' בבוקר

א. קדרון: כן.

ומה תהיה פעולת השירשור של זה על מדיניות מדינות ערב?

לסקוב:

האם יש לכם הערכה כתובה על הדבר הזה?

א. קדרון:

אינני בטוח שהיתה לנו. אולי יש לנו הערכה בענין זה.

אני חייב לבדוק את זה. ובמידה ואמצא הערכה, אמציע את

זה לוועדה. הערכתנו היתה שהמפתח לפתרון במזרח התיכון הוא בידי האמריקנים,

והוטו האמריקני הוכיח את זאת, שבלי האמריקנים לא יוכלו הערבים להגיע לאיזה

שהוא פתרון.

רק הערבים, או גם אנחנו?

לסקוב:

גם אנחנו.

א. קדרון:

זאת אומרת בלי פעילות אמריקנית מבחינה מדינית?

היו"ר אגרנט:

כן, מבחינה מדינית.

א. קדרון:

לא מצרים ולא אנחנו נוכל...

היו"ר אגרנט:

לא מצרים וגם אנחנו.

א. קדרון:

...וגם אנחנו לא נוכל להגיע לפתרון. בדרך של שלום, הכוונה

היו"ר אגרנט:

כמובן.

כן.

א. קדרון:

ראינו את ההתחלה על-ידי מינויו של קיסינג'ר בספטמבר

כמזכיר המדינה, והזמנת שרי החוץ הערביים בתחילת אוקטובר, כהתחלה לפעילות

האמריקנית, עם רצונו...

הזמנת שרי החוץ הערביים על-ידי קיסינג'ר, בתחילת אוקטובר.

היו"ר אגרנט:

כן. היו מספר שרי חוץ, ושגרירים כאשר לא היו שרי חוץ,

א. קדרון:

בניו-יורק. ורצונו של קיסינג'ר בהמשך הדו-שיח עם שרי

החוץ הערבים בנוכמבר, בעת הדיון בעצרת על נושא המזרח התיכון.

קודם כל היתה הזמנת שרי החוץ הערביים על-ידי קיסינג'ר,

היו"ר אגרנט:

וכמה שגרירים. מתי זה היה?

0459

מ.י.

ועדת החקירה - 5.12.1973

ישיבה ט' בבוקר

בתחילת אוקטובר, בניו-יורק.

א. קדרון:

זה אחד הדברים הראשונים שהוא עשה.

לנדוי:

כן. אנחנו ראינו בזאת התחלת הפעילות המדינית האינטנסיבית

א. קדרון:

של קיסנינג'ר.

וזה גם כן השפיע על ההערכה שלנו שאין אפשרות...

היו"ר אגרנט:

שלא נראית כסבירה פתיחת אש.

א. קדרון:

הסימנים האלה גרמו לכך שלא ראו צורך לעסוק הרכה בשאלה

נבנצל:

אם תהיה פתיחת אש, או נשקלו היטב ~~אמצע~~ מהבחינה האם יש

סכנה כזאת ועל פי הדברים האלה באו למסקנה שאין סכנה כזאת, או מעט סכנה כזאת?

מעט סכנה של פתיחת אש. ורצינו לראות - היום,

א. קדרון:

as an after thought - רצינו לראות בזה

שהערבים יסתפקו בשלב ראשון בפתיחת היזמה האמריקנית, וכמוכן ההצלחות שלהם

שהם ישיגו בצורה זו או אחרת על-ידי בידורה של ישראל בעולם, במישור הדיפלומטי.

האם היה איזה גורם, מישהו במשרד החוץ, שאו פעם או כל הזמן

נבנצל:

אמר: אולי בכל זאת, אולי ההיפך?

לא. כל המערך המז"תי (המזרח היכוני) שלנו לא אמר

א. קדרון:

בצורה ברורה חד-משמעית שתהיה מלחמה. במידה והיו אצלנו

הערכות, המערך המז"תי-היכוני שלנו, לא אמר אי-פעם שהאופציה לפתיחת אש היא

הראשונה בידי המצרים.

מה זאת אומרת הראשונה? של המצרים?

היו"ר אגרנט:

כן.

א. קדרון:

זאת לא האופציה הראשונה שלהם.

היו"ר אגרנט:

כן. לא ראשונה שלם.

א. קדרון:

אבל שניה, אבל שצריך לחשוב עליה כרצינוח?

נבנצל:

כן, שאנחנו צריכים להיות ערים לאפשרות כזאת. אבל אפשרות

א. קדרון:

כזאת, כאילו מידה האויב יכול לפתוח באש בצורה ממשית -

0460

מ.י.

ועדת החקירה - 5.12.1973

ישיבה ס' בבוקר

כאן, שוב, לא הייתה לנו אפשרות להעריך את זה מבחינה צבאית בכלל.

אתם הייתם מודאגים לטווח ארוך, ודי שקטים לטווח קצר. לנדוי:

כן. א. קדרון:

האם אפשר, היושב-ראש, לעבור לבעיות של החקר ודברים ידין:

מסוג זה?

לפני שאתה עובר לזה, יש לי עוד שאלה אחת. היו"ר אגרנט:

אם לסכם, אז מבחינה מדינית אתם לא הרגשתם שיש סימנים

שמעידים על אפשרות סבירה של פתיחה במלחמה.

לא. א. קדרון:

מגיד לי: כל החומר שמגיע אל שר החוץ, מברקים מבחוץ ידין:

אז מבפנים, מכל הגורמים, פרט לדברים שמסומנים "אישיים",

עוברים דרכך?

אנחנו מקבלים ביום כ-400 מברקים. לא אוכל לומר שאני א. קדרון:

רואה את 400 המברקים. אני גם לא מסוגל לראות.

לא, אבל הצינור הוא שזה עובר דרכך וממך זה עובר לשר החוץ ידין:

לא. ישנה תפוצה... א. קדרון:

אחא מדבר על חומר של המזרח התיכון, או בכלל? היו"ר אגרנט:

בכלל. ידין:

השאלה היא לגבי המברקים של משרד החוץ מהשגרירויות, כן? א. קדרון:

לא. אני עכשיו מתכוון לחומר מהגורמים בארץ, כגון אמ"ן, ידין:

המוסד וכיו"ב, הנשלח אל שר החוץ. האם הם הולכים אליך,

וממך לשר החוץ, או יש לשר החוץ?

לא, ישר לשר החוץ. א. קדרון:

אחא בין המכותבים באופן עצמאי? ידין:

אני עצמאי מבחינת המכותבים. א. קדרון:

0461
מ.י.

ועדת החקירה - 5.12.1973

ישיבה ט' בבוקר

ידין:

אם כך, אציג את השאלה כך: בנושאים האלה, המודיעיני וכו', יש איזה שהוא חומר שמגיע אל שר החוץ, שלא מגיע

אליך?

זה ייתכן.

א. קדרון:

מה זאת אומרת?

ידין:

אפשרות כזאת קיימת. כלומר, חיאורטית זה קיים שיש נאמר למוסד איזה שהוא חומר סודי ביותר שמיועד רק לעיניהם של

א. קדרון:

שרים.

יש חומר כזה?

ידין:

עלול להיות חומר כזה.

א. קדרון:

ואז זה הולך רק לשר החוץ, ולא אליך?

ידין:

לא, אז זה עשוי ללכת רק לשר החוץ. אני אומר את זה מתוך

א. קדרון:

הנחה או רמזים ולא מתוך ידיעה.

מה יכול אגא להיות השיקול לסיווג כזה, מול מנכ"ל משרד

נבנצל:

החוץ?

אני חייב פה להדגיש שאלה הם רמזים והנחה, ולא ידיעה

א. קדרון:

ברורה, שיתכן שבאה אי זו ידיעה מאד מאד... - שמעתי

בזמן המלחמה אפילו ביטוי שנקרא "כמוס ביוחר", שלא שמעתי את זה קודם - שיתכן

שזוהי ידיעה שהיא רק לעיניהם של שלושה-ארבעה אנשים. ואז לשם מידור (?) -

מצמצמים. אבל אין לי ידיעה ברורה שאכן הדבר כך.

זו שאלה אחת.

ידין:

עכשיו שאלה שניה: אחת היית פעם בעצמך ראש אגף החקר.

כן.

א. קדרון:

אמנם לפי התאריכים אני רואה שאתה בדיוק עזבת את אגף זוכר כרגע

ידין:

החקר לאחר או לקראת - אינני/אגא בדיוק מה הביא את מה -

אותה ועדה שבן-גוריון מינה, של שרף ושלי...

ועדה החקירה - 5.12.1973

ישיבה ט' בבוקר

- אני הופעתו בפני הועדה הזאת. א. קדרון:
- אתה הופעת בפני הועדה, ומיד אחרי זה עזבת. ידין:
- כן. א. קדרון:
- האם אתה יכול להסביר עכשיו מה היה הרקע לעזיבתך? ידין:
- לעזיבתי? א. קדרון:
- כן. העזיבו אותך או אתה עזבת? ידין:
- לא. במשרד החוץ ישנו העניין של רוטציה, שבו איש, א. קדרון:
- לאחר שנתיים-שלוש - ארבע שנים זה יוצא מהכלל - לאחר שהוחזר בארץ, נוסע לשירות בחוץ-לארץ.
- האמאחה אז ראיח, או מאז ראיח את המסקנות של הועדה הזאת? ידין:
- אני רק שמעתי, לא ראיח אותן. א. קדרון:
- שמעת ולא ראיח. ידין:
- שמעתי לא במלואו, אלא רק במקצת, שהייתה המלצה להקים א. קדרון:
- גוף מעריך עליון.
- זה דבר אחד. ומה היה שם בקשר עם אגף החקר, האם שמעתי? ידין:
- זאת לא שמעתי. א. קדרון:
- בהתחשב בעבר שלך, המודיעיני וחמ"ן, ואחר כך בתור ראש אגף ידין:
- החקר - מזמן שאתה נחמניה כמנהל כללי, האם היית מרוצה ממחלקת החקר שלכם?
- לא. א. קדרון:
- למה לא? ידין:
- כי הרמה של האנשים במחלקת החקר לא הייתה ברמה מספקת א. קדרון:
- לתפקידה או ליעודה. ועם חילופיו של ראש המערך משה ששון
- כשמואל דיבון, שהיה לפני הבוקר, החלטנו שאנחנו לקראת סוף השנה נצטרך לארגן...
- היו"ר אגרנט: החלטתם לפני שהוא עזב?

0463

- 70 - 69 -

ס.י.

ועדת החקירה - 5.12.1973

ישיבה ט' בבוקר

לא, לא. משה ששון עזב כמרוסני ביולי, ודיבון נכנס

א. קדרון:

בערך בסוף יולי.

זאת אומרת כשדיבון נכנס.

היו"ר אברנס:

אחרי כן רשמה ט.ק.

0464

א. קידרון:

כן. סיכמנו שנצטרך למצוא מחליף למנהל

החקר ולתגבר את המחלקה באנשים ברמה יותר

גבוהה, להדק את הקשרים בין החקר ובין אמ"ן, על ידי השתתפות פעילה של החקר בסיכומי
הקבועים של אמ"ן, ונסיון להגיע לקראת נסיון שבו נוכל לתת הערכה עצמאית בלתי-
חלויה בגופים אחרים.

ידין:

המחשבות האלה כוטאו באיזשהו מסמך או תזכיר

בכתב שיצא ממך לשר החוץ או למישהו?

א. קידרון:

אינני זוכר, אני מוכן לבדוק. אני יודע מהשיחה

שהיו לי גם עם דיבון וגם עם שר החוץ על נושא ז

תוכל לבדוק אם היה תזכיר?

ידין:

אבדוק זאת.

א. קידרון:

אתה עצמך היית משתתף מדי פעם בפעם בזמן

ידין:

האחרון בישיבות של ראשי השירותים. האם

מישיבות אלה לפי מיטב זכרונוך, בחדשים האחרונים, נאמר...

היו"ר אגרנט:

עכשיו?

ידין:

לפני המלחמה.

היו"ר אגרנט:

אתה השתתפת בשיחות?

א. קידרון:

בועדת ראשי השירותים.

ידין:

זה נמסר לנו על ידי מר דיבון.

היו"ר אגרנט:

אתה היית משתתף.

ידין:

גם. ראש מחלקת החקר במקרה זה היה משתתף גם כן?

א. קידרון:

לא. בועדת השירותים משתתפים, אתם וודאי

יודעים את ההרכב. ומטעם משרד החוץ, נוסף

למנהל הכללי, ראש המערך המזרח תיכוני. זה מר דיבון. ולפני כן משה שרון.

ידין:

באותן ישיבות שהשתתפת, אותי מעניינת ברגע

זה הישיבות של האג"א או גוסס-ספטמבר, אם

השתתפת, אם היו.

קידרון:

הידיעות האלה מתקיימות פעם בשבועיים. אני לא בטוח שהן התקיימו באמת פעם בשבועיים, כי

כסדרומני ראש המוסד היה נעדר.

ידין:

האם בחדש ספטמבר היתה ישיבה?

אחת וודאי.

קידרון:

האם אתה זכר אם בישיבה כזאת עסקו באותן בעיות,

ידין:

היינו, של סבירות פריצת מלחמה?

עד כמה שזכור לי לא דובר.

קידרון:

רק ב-4 באוקטובר דובר קצת על זה.

בגלל לא דובר על הנושא?

לנדוי:

אני חושב שלא.

קידרון:

אמרת שבהחלט אוקטובר כן דובר. ב-4 באוקטובר.

הי"ר אגרנט:

ב-4 באוקטובר. הישיבה האחרונה היתה ב-4 באוקטובר.

קידרון:

מה אצ דובר אז? זה היה בוקר או אחר הצהריים?

הי"ר אגרנט:

הישיבות חמיד אחר הצהריים. ב-3.30 אחר הצהריים

קידרון:

ביום חמישי.

מה דובר אז?

הי"ר אגרנט:

ראש אמ"ן היה חולה ולא הופיע. במקומו הופיע עוזר

קידרון:

אלוף משנה גדעון גבע, ראש אגף המחקר של

אמ"ן. הוא נתן הערכת, שאינני זוכר אוחה מילולית, אבל היא דומה למברק שקודם קראתי

נבנצאל:

מה-1 באוקטובר. המברק מה-1 באוקטובר.

דובר על יציאת אאז משפחות היועצים?

לא.

קידרון:

מה חלקו של משרד החוץבשיקולים בדרג של שרים

לסקוב:

או כממשלה בכל מה שנקרא מדיניות ואפשרויות

של רגיעה או פתיחה בפעולות איבה או דברים כאלה?

לא אוכל להשיב בצורה שלמה. אני חושב שהשר

קידרון:

הוא חבר ממשלה, ואינני יודע.

0466

מישהו מתדרך אותו?

לסקוב:

לא. אנחנו מביאים לפניו הערכות בנושאים

קידרון:

שונים, והשר, אם הוא משתמש בזה או לא משתמש

בזה בממשלה, לא אומל לומר. השר משתמש בהערכות אלה או לא משתמש בהן בממשלה.

אני לא משתתף בישיבות הממשלה. כך שלא אוכל לדעת.

עולה נושא לדיון. לפני זה אני מניח

לסקוב:

שמבקשים חומר לחידרון. מי מכין זאת?

בהתאם לנושא. אם הנושא הוא של המזרח התפוזן,

קידרון:

המערך המזרח תיכוני מכין זאת.

לא חקר.

לסקוב:

לא. האחריות לכך היא בידי ראש המערך שכמובן

קידרון:

מקבל מהחקר.

החומר לשר החוץ מוכן על ידי ראש המערך הנוגע

הי, ר אגרנט

לנושא זה.

אז כן.

קידרון:

מי באמת במשרדי הממשלה מקיים מעקב איך אנחנו

לסקוב:

נראים בעולם, במדינות אחרות, בכירות אחרות

מבחינה הסברתית - מחלקת ההסברה.

קידרון:

של?

לסקוב:

משרד החוץ.

קידרון:

האם הם עושים הערכות לעצמם איך אנחנו

לסקוב:

נראים בעיני אחרים?

כן. מחלקת ההסברה עושה זאת.

קידרון:

יש הערכות כאלה בספטמבר-אוקטובר

לסקוב:

אני חייב לבדוק זאת.

קידרון:

אני רוצה לשאול אותך על המגעים עם גורמי מודיעין זרים. אתה איש מודיעין וחיק. אתה

נכנצאל:

ידעה על הרכב המגעים האלה.

קידרון:

כן.

נכנצאל:

היו לך אי-פעם חששות לגבי המגעים האלה; שמא אנחנו נותנים יותר מאשר מקבלים; שמא

מקבלים ידיעות לא כולן בארץ לבן לאו דווקא מראשו המודיעין הזר. אלא גם על ידי גורם מבצע. האם, בעיקר לגבי המכרם לדוגמא כמו המברק מה-1 באוקטובר האם אין שכנה בזה שאנחנו מודיעים לגורם זר שאנחנו חושבים שלא תהיה מלחמה, שמא ידיעה כזאת תעזור לאוייב?

קידרון:

עד ה-6 באוקטובר לא היו לי חששות כאלה.

נכנצאל:

האם לא היתה חובה לחשוב פעם על אפשרות כזאת?

קידרון:

אני מודה. היום אני בטוח בזה.

היו"ר אגרנט:

עד ה-6 באוקטובר לא היו לך חששות על מסירת יו

כמו במברק מה-1 באוקטובר מארצות הברית.

נכנצאל:

לא היה אף גורם שפעם העלה את החשש הזה?

קידרון:

לפי מיטב ידיעתי לא. אבל בתוכן שהיו גורמים

נכנצאל:

השר ידע על הדבר? על המברק או בכלל על צורה

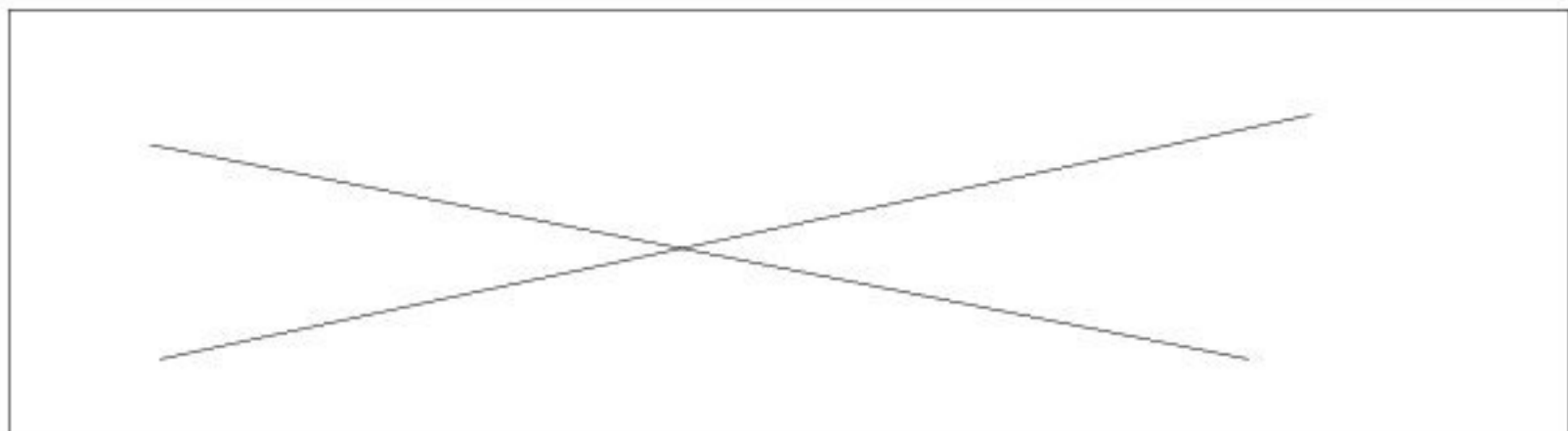
הדוקה זו של קשרים עם גורמי חוץ?

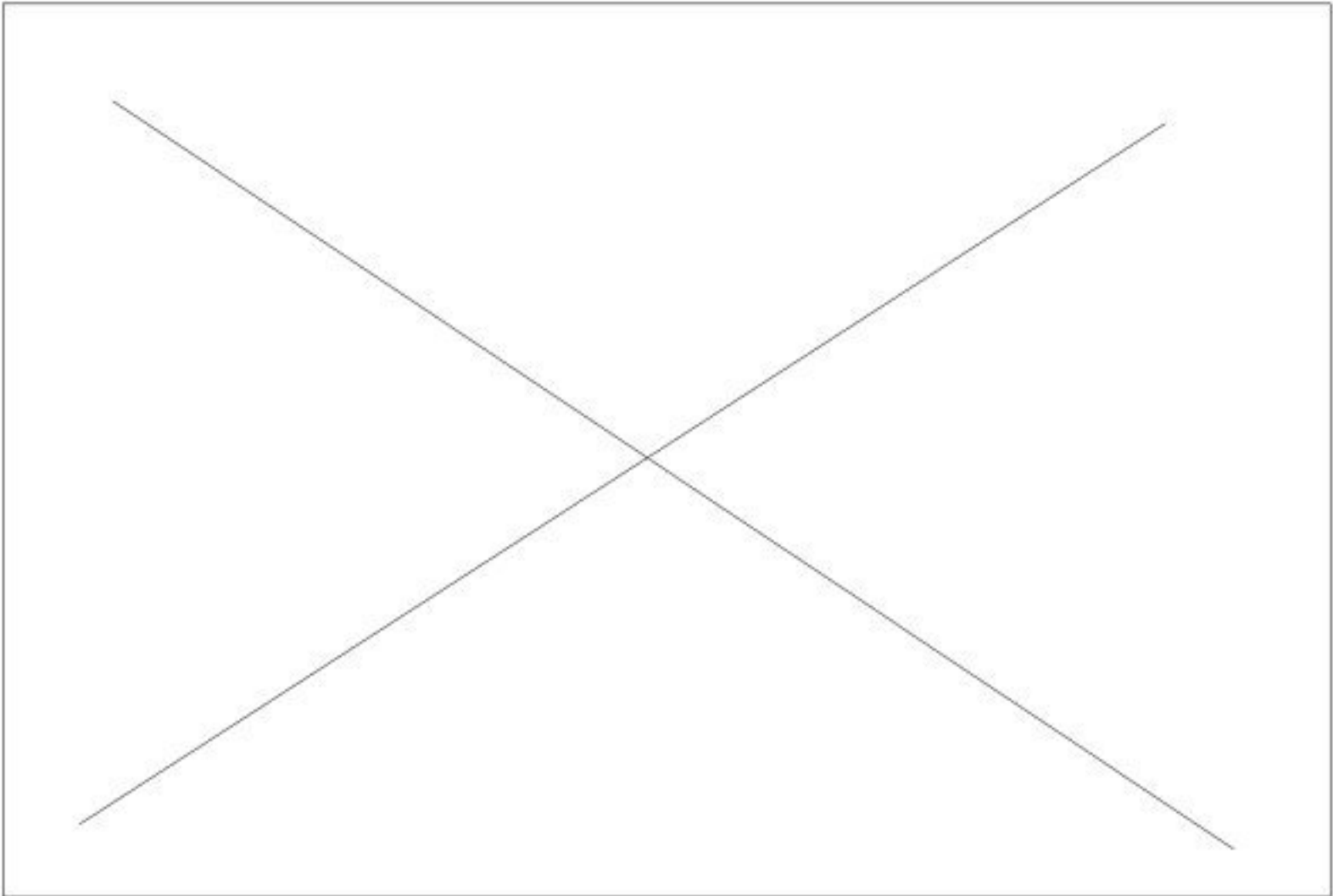
קידרון:

כן.

נכנצאל:

גורמי ביון חוץ.

האם יש לך הצעה כיצד להגיע לשילוב יותר

קידרון:

טוב של הערכה בטחונות והערכה מדינית של

מידע בטחוני חיוני למדינה, הצעה לשילוב יותר טוב?

בטחונות-מדינית? אני חושב ששני הנושאים חייבי

קידרון:

ללכת יד ביד.

שאלתי אם יש לך הצעה. אני מניח שאינך מרוצה

לנדוי:

מהטוב הקיים. זו הייתה הנחתי.

כן.

קידרון:

וודאי נחת את דעתך על כך. אתה יודע את שני

לנדוי:

הצדדים.

ההצעה שלי היא שחייב לקום גוף עליון לגבי

קידרון:

הערכה מדינית בטחונות, והוא חייב להיות

מורכב מאנשי מקצוע, מקצוע במקרה דנן גם פקידים ממסלה, אבל יכולים בהחלט לצרף

אנשי מקצוע כנושאים שונים מהקהיליה המדעית, והערכה זו חייבת אף לבוא כהתאם

0469

קידרון:

להחלטת הממשלה לפני פורום של מספר שרים, או שני שרים או שר אחד. לגבי הפורום
העליון כדוג המדינה העליון אין לי דעה, על הרכבו של פורום זה אני לא מוסמך
להביע דעה, כי זה לא בסמכות הממשלה להחליט.

למה זה מקביל בפורום קיים?

לנרדי:

זה מקביל לארצות-הכרית ל-

קידרון:

*National
Intelligence Estimate*

אין זה כנור שם?

ידין:

פרטים מדוייקים אינני יודע.

קידרון:

*National
Security Council*

היו"ר אברנט:

כדוג ממלתי שכו היושב-ראש הוא קיסנינג'ר,

קידרון:

שר החוץ.

- הישיבה נעולה -

(הישיבה נמלה בשעה 13.00)